

Feminisme
En Comú

Butlletí Feminista

Desembre del 2021
Gener del 2022

La violència que no cessa

El que ara (i des de fa massa) ens preocupa. Però sembla que no s'hi ocupa temps ni recursos suficients, ni consciència. La violència masclista.

És una realitat desgarradora, que no vull creure que haguem normalitzat.

Minuts de silenci, encesa d'espelmes, persones que ens reunim en silenci o cridant, que no en volem ni una més, ni una menys. I els hi explico a les meves filles, i em sembla desconcertant. Com han de poder entendre-ho si ni jo mateixa ho puc entendre?

O potser sí. S'entén perquè és una societat que encara es regeix per una lògica masclista en molts àmbits. Perquè el porno és l'educació sexual. Perquè no hi ha plans ni programes complerts d'educació en valors, en sexualitat des del sentit més ampli, en respecte, igualtat. I en cap cas n'hi ha a tots els centres educatius, i de forma continuada. Perquè vivim en una país on es dona veu a qui nega la violència masclista (i diu que és domèstica); on se'ns diu exagerades; on la justícia se'ns en riu a la cara, on les víctimes són jutjades. A propòsit, una dada que es feia pública fa uns dies: la ONU veu un "patró estructural" en la Justícia espanyola, que desprotegeix als infants i discrimina les dones. Terrible.

El trist i macabre marcador de dones assassinades va pujant, i aquest 2021, a punt d'acabar, ja va pel número 43. I no són números.

Són quaranta-tres vides sesgades, porque "la maté porque era mía". La maté porque era mujer.

M'arriba un fragment del programa "First Dates", i l'escena és un home i una dona sopant, on ella li diu: "Yo no soy ni feminista ni machista. Igual, yo lo veo igual...(...)una mujer no es mejor que un hombre..." I l'home li respon: "Yo soy feminista. ... el feminismo no va de ser mejor o peor. El feminismo es un movimiento, el machismo una actitud (...), el feminismo reivindica la igualdad en todos los aspectos"

Ole! Aquí vaig veure un bri d'esperança. A la tele, en prime time, una explicació contundent.

D' aquests moments n'hi ha en comptagotes, i no ho dic per un home feminista, que n'hi ha molts, (i en calen

més). Ho dic perquè la lluita contra la violència masclista i la tasca de construir una societat amb els valors del feminisme, ha de ser una conjura com a societat. Que entre d'altres: mantingui a ratlla el masclisme, no faci ni una concessió ni blanqueig a l'abús ni a la violència, posi fi a la discriminació i desigualtats entre homes i dones, que es posi setge a la desinformació i manipulació.

Educar, educar, educar. Prendre consciència d'aquesta realitat per no perpetuar-la.

Perquè els infants i joves d'ara, creixin i visquin més lliures, sense por i sobretot sense masclisme.

I més coses, com perseguir, legislar, actuar.

Fa 17 anys que es va aprovar la Llei Integral contra la violència de Gènere, va ser, podríem dir, la primera llei feminista, i que va marcar un camí a seguir. Seguim-lo doncs.

I seguim denunciant i dient PROU. Que ens volem vives i lliures.

ENTREVISTA A Soledad Toribio Rodríguez

Professora d'Història a l'IES Gallecs

Com a Com professora d'història d'institut, quan i perquè et vas plantejar la necessitat de fer una revisió amb perspectiva de gènere per fer veure a les teves i als teus alumnes que les dones també són subjectes actius de la Història?

Sempre m'ha resultat difícil no incloure la perspectiva de gènere en una matèria com la Història. Crec que des del mateix moment que vaig començar al món de l'educació. El primer any de docència, només obrir el llibre de text de Socials em vaig trobar il·lustracions d'homes pintant les pintures rupestres, caçant i fabricant les primeres eines. Els homes sempre representats fent feines, actius, en canvi les dones no apareixen fent aquestes tasques.

La historiografia tradicional ha invisibilitzat les dones en els seus estudis, la història s'ha construït des de l'androcentrisme i, per tant, és una història de l'home que ha eliminat el discurs de les dones. Tradicionalment, se'ns hi ha negat poder-nos reconèixer en societats passades i crear una consciència d'identitat històrica pròpia.

Això, malauradament, encara és una realitat a l'hora de treballar la Història o la Història de l'art. Per exemple, a la Història de l'art de 2n de Batxillerat dels 62 artistes que s'estudien i entren a selectivitat només 3 són dones.

Per mi treballar la història amb perspectiva de gènere i, per tant, amb consciència social, significa adquirir un compromís amb la igualtat i un desig, que les dones també se sentin identificades amb el relat històric. Les dones, igual que d'altres grups socials com els infants, camperols o poblacions indígenes no han estat considerades motors de la història i és urgent canviar aquesta visió.

T'ha resultat molt difícil trobar materials per utilitzar a les teves classes, que incloquin a les dones?

Als llibres de text és difícil trobar aquest material, normalment són annexos, lectures complementàries... Suposa un esforç, formació... Però és que implica una mirada totalment diferent del que apareix a les programacions, és un refer la història des de tots els àmbits. Un exemple d'aquesta mirada nova quan estudiem Història... quan parlem de "Renaixement" ens referim només a un renéixer pels homes. Només ells van veure millorades les seves possibilitats educatives i laborals. Per les dones és més aviat el contrari. No van poder accedir a l'educació humanista i, fins i tot, els nous estats van dictar lleis que van restringir les seves possibilitats. És el moment de la persecució i assassinat de les dones conegudes com a bruixes. Per tant, el mateix nom ens dóna una visió esbiaixada de la Història. Així, el professorat que volem treballar la Història amb una perspectiva de gènere hem de fer un continu esforç per canviar el discurs i abastar una Història de la Humanitat i no de l'home. El material, les activitats les dissenyem nosaltres o les compartim amb altres docents que tenen mateixos interessos.

Quina reacció tenen les teves i els teus alumnes quan veuen que també les dones formen part dels canvis socials i generacionals? Els hi han explicat abans?

Les reaccions són diverses, tan diverses com el mateix alumnat. Resulta, sense dubtes, una mirada diferent, replantejar-se el que han vist a pel·lícules o sèries de caràcter històric (ja que normalment és la manera que tenen d'apropar-se a la història). El discurs és tant profund, el tenim tan interioritzat que no ens adonem de la càrrega ideològica que conté. Considerem la història de l'home com la història neutra i quan fas referència a les dones alguns creuen que no és necessari. Però, d'altres l'ho agraeixen i ho demostren directament o bé et comenten que han continuat llegint sobre el tema o han vist un documental. En definitiva, què en volen saber més.

Ets llicenciada en Història, durant el teu pas per la Universitat, vas tenir accés a una història amb perspectiva de gènere?

Suposo i espero que les coses hagin canviat. Durant el meu pas per la Universitat, tot i que ja existien estudis amplis sobre el tema als anys 90, aquesta formació pràcticament va ser nul·la. Fins i tot vaig tenir com a professores historiadores com la Mary Nash, que havien escrit llibres i fet estudi amb perspectiva de gènere, però, en canvi a les seves classes aquesta història no tenia cabuda, perquè no apareixia als programes d'estudi.

I per últim, com a docent que tens contacte diari amb adolescents, creus que tenen consciència de gènere o continuen replicant els estereotips de la societat patriarcal? La societat està fent la feina necessària per evitar la violència vers les adolescents i les dones en general?

Malauradament continuen replicant els estereotips de la societat patriarcal. Als instituts i les escoles s'està fent moltíssima feina, estem posant molts esforços en treballar aquest tema, però hi ha tants referents entre els joves que transmeten aquesta imatge estereotipada que sembla que estiguem lluitant contra gegants. No és només una feina dels docents.

Fa uns dies vam visitar amb l'institut l'exposició "L'home nu" al Museu Abelló on l'alumnat va donar unes respostes molt interessants i es van plantejar preguntes que fa uns anys ni tant sols es pensaven. Hem d'empoderar les nenes i dones, però és necessari també alliberar als nens i adolescents dels estereotips de la masculinitat. Només així aconseguirem acabar amb la violència vers les dones i aconseguir una societat més justa i igualitària.

NOTÍCIES

PILOTA D'OR 2021 PER ALEXIA PUTELLAS

Fins fa pocs dies, parlar de futbol en el nostre país, era parlar de figures masculines, Ter Stegen, Piqué, Busquets, Dembelé.... però un altre Barça s'ha obert pas amb força i molt a tingut a veure una molletana, Alexia Putellas (Mollet del Vallès, 4 de febrer de 1994) que el passat 29 de novembre és convertia en la primera dona en el nostre país en aconseguir una Pilota d'Or, premi que atorga la revista France Football i màxim guardó a títol individual que pot rebre una futbolista. Putellas posa fi així a un any de triomfs històric amb el seu equip, la Primera Iberdrola, la Copa de la Reina i la primera Champions en la història del Barça femení.

Tot i haver jugat a altres equips, és l'any 2012 quan comença la seva trajectòria en l'equip que tantes vegades havia anat a veure al Camp Nou amb l'autocar de la Penya Barcelonista de Mollet. Amb un discurs molt emotiu durant l'entrega del premi, va tenir paraules d'agraïment per al seu equip i un record especial per al seu pare que va perdre quan tenia divuit anys. En els darrers dies també ha estat la primera futbolista guardonada amb la Creu de Sant Jordi i han estat múltiples els diferents reconeixements. En una de les seves últimes intervencions públiques Alexia Putellas va insistir novament en la necessitat d'equiparar l'esport femení al masculí: **"El veritable triomf vindrà quan aconseguim al cent per cent que hi hagi igualtat en el món de l'esport i en el món en general. Tenim la responsabilitat de liderar el canvi, hem arribat per quedar-nos"**.

EFEMÈRIDES:

ANA ORANTES RUIZ (Granada, 6 de febrer de 1937-
Cullar Vega, Granada, 17 de desembre de 1997)

L'Ana Orantes va néixer en plena Guerra Civil, filla de família obrera, no va poder estudiar ja que va treballar des de ben petita per poder subsistir amb la seva família.

Als 19 anys es va casar amb José Parejo i va ser quan va començar el seu infern personal. El seu marit la va maltractar des del primer dia de matrimoni. Va patir durant 40 anys maltractaments físics, psicològics i emocionals. Va tenir 8 fills que també van patir els abusos de tota mena, per part del seu pare. Ana va intentar acabar amb aquella situació. Va denunciar al seu marit més de 12 vegades, en una Espanya en la que no només no es parlava de la violència domèstica, sinó que no hi havia lleis que protegissin les dones. Tenien totes les de perdre, ja que ni tan sols es gaudia d'uns drets jurídics mínims.

L'any 1981 amb la Llei de Divorci aprovada, va intentar la separació però el seu marit va convèncer al jutge perquè no aprovés la sentència. Ho va provar diverses vegades, i finalment, l'any 1996 l'Ana va aconseguir el divorci però tot i això va haver de conviure amb el seu maltractador perquè així ho havia decidit un jutge.

El desembre de 1997 l'Ana Orantes va decidir explicar la seva història en el plató de televisió del programa de Canal Sur "De tarde en tarde", segur que tots ho recordem, i va ser allà com va demostrar de nou la seva gran valentia en explicar durant 40 minuts els maltractaments i abusos que va patir del seu marit. Va dir que ho volia explicar per donar esperances a altres dones, per demostrar que es podia sortir d'una situació tan terrible com la que patia ella.

Després d'aquella aparició a la televisió, el seu maltractador es va convertir en el seu botxí, ja que la va assassinar d'una manera cruel i sàdica.

L'assassinat de l'Ana Orantes va marcar un abans i un després. Aquell assassinat va sacsejar la societat, i es van mobilitzar nombrosos moviments i grups de dones. D'alguna manera va renèixer el moviment feminista, amb protestes i manifestacions rebutjant aquell assassinat i demanant canvis legislatius, protecció per a les víctimes, i avenços a la societat, davant la violència domèstica (anomenada encara d'aquesta manera, en aquells moments). La gran pressió social i ciutadana i el canvi a un governs menys conservador, va fer que en el 2004 s'aprovés una Llei contra la violència domèstica que, tot i que cal fer-hi moltes revisions i canvis, va ser pionera a Europa en el seu temps.

Arran de l'assassinat de l'Ana es va començar a comptabilitzar de forma oficial les víctimes de violència de gènere, comptant des del 2003. Abans, ni tan sols es portava una estadística ni còmput. Alguns els consideraven crims passionals... A data d'avui, hi ha hagut 1.120 dones assassinades a Espanya, per violència masculista.

Efectivament, les dones d'aquest país li devem molt a l'Ana, però malauradament no se li va correspondre de la mateixa manera. Va patir durant 40 anys els maltractaments cruels del seu marit, de la justícia, del sistema i de la societat en la que li va tocar viure.

Gràcies Ana Orantes.

RECOMANACIÓ LITERÀRIA

“CANSADAS”

Una reacció feminista frente a la nueva misoginia

Núria Varela

Editorial: Ediciones B

Cansadas té un doble significat present en tot el llibre de Núria Varela. Publicat el 2017 i posteriorment revisat el 2019 és una crida a la mobilització i l'acció de totes a les que fa la dedicatòria: “a totes les dones que s'aixequen cansades, se'n van a dormir esgotades i, així i tot, no deixen de treballar cada dia per construir un món millor”. Cansades físicament per dobles i triples jornades de treball, del mite de l'amor romàntic, dels cànons de bellesa inassolibles, de la violència en totes les seves formes, que la vida de les dones en algunes parts del món no valgui res, de la nova misoginia que intenta vendre una falta igualtat aconseguida, de la violència en tots els seus àmbits però molt especialment “cansades d'estar cansades”.

Núria Varela és Doctora en ciències Jurídiques i socials, màster en Estudis interdisciplinaris de Gènere y en Gènere i Polítiques d'Igualtat entre dones i homes. Llicenciada en Ciències de la informació, ha treballat com a reportera de guerra Bòsnia i Iraq. Col·labora amb nombroses associacions i plataformes feministes i va ser la primera directora del gabinet del Ministeri d'Igualtat durant l'any 2008. Cansadas és un recull de reflexions, reportatges, articles, notes i entrevistes recopilats durant una dècada.

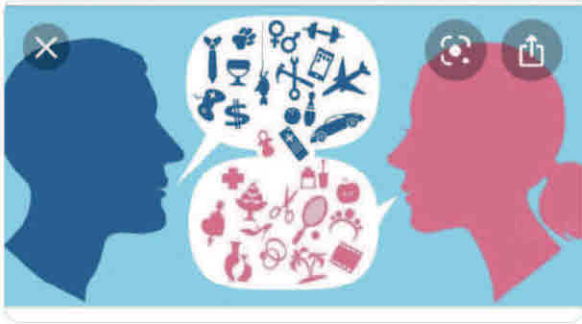
NO ET PERDIS EL FIL

Unaenshock
@Unaenshock

Por qué rechazamos que nos llamen "mujeres cis"? Hasta hace 20 años se hablaba de "roles sexistas", para referir los estereotipos o patrones sociales deseables según el sexo de la persona: actitudes, comportamientos, forma de vestir, trabajos, función en la sociedad...

Translate Tweet

4:45 PM · Sep 19, 2020 · Twitter for iPhone

112 Retweets 15 Quote Tweets 244 Likes

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020
concreta, los roles de "género" se presentan sin esa carga negativa y han convencido a una gran cantidad de mujeres de que deben asumirlo como algo "natural" e incluso biológico.

1

12

42

1

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020
Si el neurosexismo era rechazable por ser suposición de carácter sexista q defiende q las dif hombre/mujer q percibimos en carácter y comportamiento tienen su origen en las diferencias biológicas del cerebro, ahora es asumido en pro de la teoría de "los cuerpos equivocados"

En respuesta a @AranguezTasia y @dianasajonados

Una cosa es segura; los cerebros sí tienen sexo. Son diferentes entre ambos géneros.

Hay una omisión de lenguaje inclusivo:

Un especialista crítico/a.

14:50 · 9/7/20 · Twitter Web App

2 Retweets 1 Me gusta

1

12

42

1

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020
Replying to @Unaenshock

Posteriori, la expresión se sustituyó por la de "roles" o "estereotipos de género" x influencia de lengua anglosajona en la q "sex" y "gender" son sinónimos, no así en español, en los q los géneros son simples entidades gramaticales (la silla, el sillón, la mesa, el televisor)

2

12

46

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020
En 2004 en cristalizó en la Ley Integral de Violencia de Género (LIVG) p referirse a la violencia q ejerce el hombre sobre la mujer en contexto de la pareja y que forme parte de rol sexista y de subordinación q se produce en su seno y q se resume en "la maté porque era mía"

1

10

47

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020

La ley no prevé toda violencia machista sobre la mujer, solo la q se da en pareja como reproducción de roles tradicionales de dominación y dependencia en el ámbito del hogar. Creyeron q era buena idea denominarla "de género", para distinguirla de otras violencias específicas.

recurrían para el desarrollo normativo de sus proyectos.

TITULO PRELIMINAR

Artículo 1. Objeto de la Ley
1. La presente Ley tiene por objeto actuar contra la violencia que, como manifestación de la discriminación, la violación de desigualdad y las relaciones de poder de los hombres sobre las mujeres, se ejerce sobre éstas por parte de quienes sean o hayan sido sus cónyuges o de quienes estén o hayan estado ligados a ellas por relaciones similares de afectividad, aun sin convivencia.
2. Por esta Ley se establecen medidas de protección integral cuya finalidad es prevenir, sancionar y erradicar esta violencia y prestar asistencia a las mujeres, a sus hijos menores y a los mayores sujetos a su tutela o guarda y custodia, víctimas de esta violencia.
3. La violencia de género a que se refiere la presente Ley comprende todo acto de violencia física y psicológica, incluidas las agresiones a la libertad sexual, las amenazas, las coacciones o la privación arbitraria de libertad.

Artículo 2. Principios rectores

1

10

42

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020
En este pto, es nec indicar q la ley de cambio de sexo registral llegó 3 años después, x lo q el legislador de 2004 no imaginó ni remotamente que al utilizar "género" en la LIVG, se podría interpretar q estaba dirigida a alguien dist de la mujer como hembra humana.

1

7

46

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020
Así, tenemos q "Rol sexista" se sustituyó por "rol de género" y "sexo" x "género". Y aquí la magia de la neología: desproveer al concepto "género" de su carga sexista inherente: si los roles sexistas eran rechazables x condenar a las mujeres a sentir, pensar, actuar de una forma

2

10

51

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020

"Mujer" ya no designa a la hembra del ser humano, sino q para definir el concepto "mujer" es necesario, recurrir al "género", q es el difraz del neurosexismo y de los estereotipos sexistas de comportamiento.

2

10

58

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020

Si las mujeres intentáramos deshacernos de esa piedra atada al pie que eran los roles sexistas, ahora proliferan las mujeres q los defienden bajo el neologismo "género", nombrándose a sí mismas "mujeres cis" con la buena intención de dar espacio a las "mujeres trans".

1

12

58

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020

Según ellas, mujer cis significa "mujer que está de acuerdo con el género, que le imponen al nacer"

Ninguna mujer libre puede estar de acuerdo con la imposición del "género", de un rol sexista basado en explotación epistémica q la predestina a un lugar en la sociedad

1

18

10

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020

Ni puede asumir que ha nacido con unas aptitudes innatas "femeninas" y privada de otras "masculinas", porque eso es el género: sexismo.

Por eso rechazamos que nos llamen "mujeres cis". No sólo no estamos conformes con el "género q se nos asigna", es q no creemos en él.

1

23

76

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020

Somos MUJERES, personas nacidas de sexo femenino con infinitas personalidades, gustos, aptitudes, formas de pensar, de vestir, de actuar...

Nombrarnos "mujeres" no invalida a las mujeres trans que desean vivir sus vidas conforme a un género identificado como "femenino".

1

13

86

Unaenshock @Unaenshock · Sep 19, 2020

Es su decisión y está bien. Vive, siente, viste como te dé la gana. Pero respeten a las mujeres, pa rechazamos definimos en función de estereotipos o roles sexistas impuesta por una Sociedad definida x hombres y lo que consideran que es una mujer.

4

16

80

Visita el fil:

Mollet
En Comú

**Aquest nou any
volem deixar enrere
el patiment
i les dificultats.**

**Desitgem un 2022 amb serveis
públics forts, amb salut, igualtat,
justícia social i bona convivència.**

**Fent comunitat.
Aconseguint nous drets.**

**Pel 2022, continuarem lluitant,
per un món més just per a tothom.**

**Felic
2022!**

molletencomu.cat